

Rapport 1934

Fynd inom Torps socken

Fornlämning, Raä

Fastighet,

Socken, Torp

Kommun, Ånge

Landskap, Medelpad

Th. Lindström

F
FÖREDRAGEN FÖR
RIKSANTIKVARIEN
DEN 23.7.33
Till *från*
beslut
Riksantikvarien.

F
FÖREDRAGEN FÖR
RIKSANTIKVARIEN
DEN 11.7.34
BESLUT: *florins*
J. ordns besök
florins

A.I.A.
F
FÖREDRAGEN FÖR
RIKSANTIKVARIEN
DEN 11.8.34
BESLUT: *Beslutet* PH 1931
Flu florins gu friser

Under år 1933 har, förutom det uppmärksammade gravfyndet från Rombäck, varom särskild redogörelse blivit lämnad, åtskilliga fynd gjorts inom Terps socken.

Vid ett besök i Marktjärn (Gem.st. konc.blad 74 Indal, sydvästra hörnet, i skala 1:50000) den 13 juli i samband med den stora skogsbranden därstades visade skogvaktare Annerskog mig på en hög c:a 50 m. från vägen intill bäcken som västerifrån rinner till sjön. Högen var omkring 2 m. hög och c:a 8 m. i genomskärning. Den liknar mycket de gravhögar, som finnas i Komsta by.

I slutet av augusti omtalade hemmansägare Isak Jönsson i Hjältans by, att han funnit rester av båtar i Grossjön, en liten sjö c:a en halv km. öster om Mycksjön (uttalas av Ortsbefolkningen: Myggsjön), som ligger omkring 1,5 km. norr om sjön Roggen (kartbladet närmast söder om ovannämnda). Den 28 aug. företog jag tillsammans med nämnde J., en för fornminnen mycket intresserad person, som äger skogsmark i den trakten, en vandring runt dessa sjöar. Grossjön sänktes 1922 eller 1923 och är nu c:a 75 cm. lägre än före sänkningena. Allt efter som vattennivån sjunkit ha båtarna, 4 st., som legat på omkring 1 m. djup, blivit synliga. Ungefär mitt på sjöns södra strand påträffades botten av en båt och uppmättes till 540 X 40 cm. Sidorna voro borta. Något 100-tal meter öster därom påträffades en ännu mera fragmentarisk båt och vid sjöns östra ände båten nr 3. Den hade sönderfallit i tre delar och mätte, sedan den blivit hoplagd, 380 X 65 X 24 cm. Den synes vara särdeles fint arbetad och företer märken efter såväl eld som "skedjärn" vid urgröppningen. I botten funnos tre grupper med tre inborrade pluggar, vilka möjligen tjänat som stöd för sittbräde eller rodställning. Se teckning och foto. På sjöns norra strand hittades den fjärde båten, som synes vara av enklare typ och varav återstod endast en del. Alla båtarna synas vara utarbetade ur en enda stock av gran. De upptogs och skyddades för att i vinter transporteras hit.

K Från Grossjön ställdes färden till torpet Bergsvedjan c:a 2 km. från ~~Tjälens~~ by (samma kartblad). Uppe i bergssluttningen ungefär 180 m. från vägen och 300 m. över havet ligger en kulle c:a 8 m. igenomskärning och 1,8 m hög. Den ser ut att vara av samma typ som den i Marktjärn funna. Något 100-tal meter norr därom finnes en något större liknande hög.

För omkring 10 år sedan nämnde J. i närheten av den förstnämnda högen fal-

lit ned i en grotta, som han emellertid sedan "tappat bort". Helt nyligen återfann han öppningen och sökte tränga sig in, varvid han sett rester av eldstad. Den 22 dec. besökte jag grottan. Ingången synes ha rasat in delvis vid tjällossningarna, men jag kränglade mig in. Grottan är c:a 2½ m. lång, 1½ m. bred och 1 a 1½ m. hög. Längst in funnos förvittrade trästycken, som buro spår av eld, och väggarna vore setiga. Där eldstaden varit belägen funnos två trånga rököppningar uppåt. Taket utgjordes av en väldig håll, och åtminstone ena väggen synes ha blivit murerad av stenblock, som äro ganska jämna. Nedgången synes ock vara murerad av flata stenar.

Några dagar efter besöket här, omtalade J., att han funnit ännu en grotta ett stycke nedanför den första. Den skall vara större och rymligare. När J. kom in låg där ett förvittrat skelett av ett större djur, möjligen en ko, som sökt skydd därinne och ej kunnat vända utan omkommit genom svält. Ingen nu levande kan dock erinra sig att något kreatur kommit bort där i trakten. J. ville hemföra skelettet, men jag bad honom om möjligt först söka fotografera belägenheten. Då dessutom ortens folk, jägare och andra nyfikna besöka platsen och söka efter "fynd", har jag låtit anslå en uppmaning att icke gå in i grottorna eller bortföra något, vilket skulle försvåra en blivande undersökning.

Då det skulle vara mycket värdefullt för hembygdsvärden om dessa "gravhögar" och grottor kunde bli undersökta av sakkunnig, får jag härmed föreslå en sådan undersökning, som helst bör företagas sommartid. Jag motser tacksamt Riksantikvariens uttalande i denna sak.

Frånsta den 16 jan. 1934.

J. N. Lindström
Riksantikvariens ombud.

*1 planskiss } 4. pl. ark.
1 foto*